

Olivia Levison

Støv

(1885)

Jeg lukker om morgenen mit vindue op og ser langs ad gaden en hel række åbne vinduer. Uredte tjenestepigehoveder, kokette morgenkapper, blomstrende unge frueansigter, trætte, grå husmødretræk. – Og til alle disse hoveder hører hænder, og hænderne holder et stykke tøj, fint og broderet hos nogle; laset og sort hos andre; men aftørreklud er det hos alle, og det, hovederne og hænderne bestille, er at tørre støv af.

Støv, – det er det, hvoraf vi er opstået, og hvortil vi skal vende tilbage. Verden består af støv; men der hører tålmodighed til at være den afstøvende.

En husmoder, sagde til mig: Når jeg ser tilbage på mit liv, er det, som om jeg havde gjort nar af mig selv. Hver dag det samme arbejde; hver aften er man lige vidt. Man har tørt støvet af, og det har samlet sig igen; man har øst alle karrene fulde, og de er tømte igen.

Hun har ret. Afstøvekluden burde være emblemet. Omhyggelig samler hun hver morgen støvet fra alle husets møbler i den; omhyggelig ryster hun den ud ad vinduet og nikker til naboersker og genboersker, der også opfylder luften med udbyttet af deres afstøvning. Og hver lille støvbunke breder sig ud, forener sig svævende med de andre, blander sig sammen til en mangeartet og dog jævn ensformig sky, der langsomt siver ind alle vegne, trænger igennem overalt og rolig lægger sig til rette på de tusinder af møbler, hvorfra den for en time siden blev forjaget.

Hvem har ikke i sine klarsynede øjeblikke set livet og al dets gerning som en magtesløs, hensigtsløs samlen og flytten af det evigt faldende støv?

Og dog er der forskel; forskel for mænd og kvinder.

Mandens dage er samlede i bunker, hver bunke mærket med sit tegn; hans måneder er fyldt med foretagenders spænding, hans år med resultater: opfyldte forhåbninger, fejlslagne forhåbninger, fundamentet til ny forhåbninger. For ham er tiden som en vej med milepæle; der dukker en ny op ude i horisonten, så snart han har gjort det første par skridt efter den hvile, han havde undt sig ved den sidste. Og den milepæl, han skimter, ligesom vinker ham, den tager sig så lokkende ud; det forekommer ham, at den ikke ligner de andre, og at der fra det sted, hvor den står, må være videre udsigt over himmel og hav. Han skynder sig; han synes

ikke, der er så langt hen. Og fra milepæl til milepæl føres han hen ad vejen; inden han mærker det, lider dagen så jævnt, og i solnedgangstågen står støvstriberne skrå og lange, glimtende med regnbuefarver for hans trætte øjne.

5 For hende, kvinden, er der ingen vej at tilbagelægge, eller vejen, hun går, drejer sig rundt, fører intet sted hen. Ingen illusion lokker kraften frem, intet synligt mål sporer viljen. Hendes sjæl får ikke faste, formede træk, hendes liv ingen skikkelse. Et eneste bliver efter hende: hendes børns liv. Men hvilken resignation at holder sjælen vågen ved et mål,
10 der først nås, når livet næsten er forbi; en stykken sig ud, en langsom transfusion. – Som en løvetandsklokke løses af vinden og føres langt bort fra blomstringens sted til undergang eller vækst, sådan spredes kvindens liv i flyvende atomer. Intet samlet; hendes personlighed manifesterer sig ikke, sætter ikke egne handlingers spor.

15 Men et sted skyder ethvert liv grønne skud. Hver sjæl vil se sig selv, vil forstå sig i noget uden for sig selv. Kan det ikke ske med den faste form, ens handlinger støbe om ens jeg, bliver det i det flydende spejl af andres følelser. Derfor vil kvinden elskes, for at vide, hvad hun er værd; derfor sætter hun sig i rang efter den lidelse, hun har voldt, eller
20 den lykke, hun har skabt. Men lykken er jo den spidse top, hvorfra alle veje skrånede ned, medens lidelsen breder sig for hvermands fod som et morads, den ene støder den anden ned i. Så drives kvinden, når hun vil føle, at hun lever, af en dæmonisk magt til at bore sig selv i hjertet med knive; eller hun glæder sig og lever, når hun ser andres hjerte krympe
25 sig sammen og sitre.

Eller endelig lader hun støvet falde; og det lægger sig, tommetykt, på hendes liv, og med foldede hænder og ludende hoved lader hun det ligge – til der danner sig en bunke – en lille høj – en gravhøj.

*løvetandsklokke mælebøt-
tehoved*

X